

PLASTİK SANATLAR >>>

Dikenli telleri kesip dikerek yaptığı heykellerin yer aldığı "Çevren/ Horizon" başlıklı sergisiyle Bozlu Art Project'e konuk olan Melisa Sözeri, "Bu sergide heykelin sözcükler ile dil ortaklığını kurmaya çalıştım," diyor.

"Yok mu var, varsa nasıl var?"

42

MELİKE BAYIK
melike.bayik@gmail.com

Meliha Sözeri'nin ebedi olan ile insan gözünün ulaşabileceği sınırların varoluşunu temellendirdiği ikinci kişisel sergisi "Çevren/ Horizon", Bozlu Art Project Mongeri Binası'nda açıldı. Metal dikenli telleri kesip dikerek ortaya çıkardığı yastıklar, daktilo, avize ve ayna gibi somut nesneler sanatsal üretim sürecinde kapat(ıl)ma kavramıyla ilişkilendiriliyor. Edip Cansever'in "Yok mu Var" şiirinden dizeler, İlhan Berk'ten tümceler ve dededen kalma miras sözcüklerin de yer aldığı sergi; şiirsel, görsel ve kavramsal bir bütünlük içinde izleyicinin albenisine sunuluyor. Sözeri'yle sergiyi konuştuk.

"Çevren / Horizon" isimli serginizin kavramsal çerçevesi nasıl oluştu?

Sergi, içerisinde bulunduğumuz güncelin göz erimi ile ilişkisini kurarak ortaya çıktı. Yer ve gök arasında kesiştiğini varsaydığımız ufuk çizgisinin, etrafımızda görünenin uzam içerisinde nerede konumlanabileceği üzerine odaklandım. Ve görünen; insan gözünün ulaşabildiği sınır ile "Çevren"e baktığında ya-

taıda olan, yerden hareketini alan bir zeminde hacimleniyordu. Bu sergide heykelin sözcükler ile dil ortaklığını kurmaya çalıştım. Heykel ve sözcüklerin örgüsü serginin hattını oluşturuyor. "Çevren / Horizon" sergisinin ortaya çıkış fikri; tam da yer ve gökyüzü arasında çevremize, mekânlarımıza yerleşen sıradan nesnelerle oluşturulan, izleyicinin bakışı karşısında yerinden edilen bir yerlerde gezinmekte...

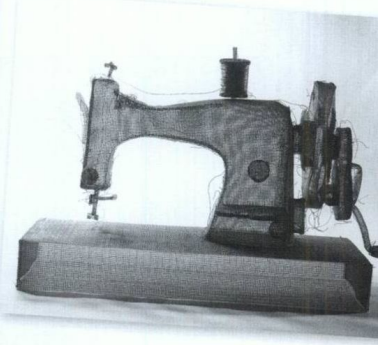
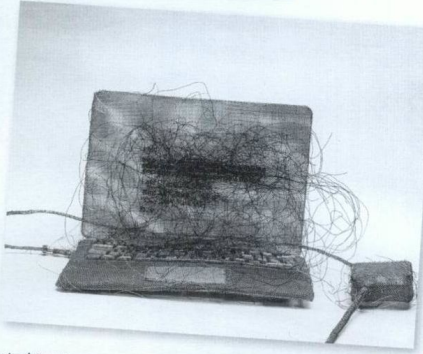
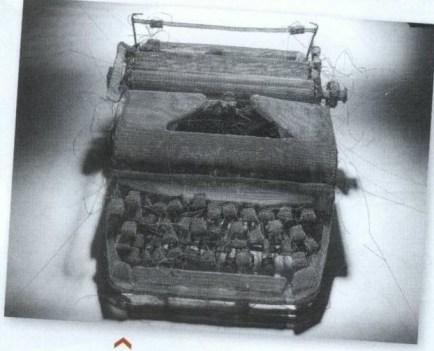
Peki heykelini yaptığınız yastıklar, daktilo, avize gibi nesneleri ve kullandığınız dikenli tel malzemeyi nasıl belirlediniz?

"Aura" isimli çalışma, avize imgesi (17. YY. formlarından yeniden üretilmiş); "Beden Atığı I" ve "Beden Atığı II" isimli çalışmalarda kullanılan ayna imgesi (1900'lü yıllardan esinlenilmiş); "Yok mu Var", bir tuval (üzerine Edip Cansever'in yok mu var şiirinden ödünç alınmış kelimeler); "Seri No:2", dikiş makinesi sergiyi diken bir makine; "Yük", yastıklar (huzursuz edici bir çizgisellikte); "A.D.A.M.", daktilo (sanatçının yitirdiği dedesine ait); "Corana Radiata", bilgisayar (dijitalleşen dünyada iç organlarımıza dönüşmüş) ve dışarı doğru taşan ağlar ve

"Aura" isimli heykel yerleştirilmesi, bronz delikli tel.

Milliyet SANAT | AĞUSTOS 2021

Metallik delikli telleri dikerek oluşturulan objeler, sanatsal üretim sürecinde kapat(ıl)ma kavramıyla ilişkilendiriliyor.

Sanatçının 2015 tarihli "Yük" adlı yerleştirilmesi, paslanmaz çelik delikli tel.

sinir uçları beynimizin bir bölgesi olan corona radiataya işaret etmekte. "Yer-siz", İlhan Berk'in "Yer, nesneyi sarandır./ Yer üzerinde düşünmek.../ Varsa;/ Nasıl Var?" tümcelerini ödünç alarak mekânın zeminine yerleşen ve yersizleşen bir çalışma. Ve galeri duvarında yer edinmiş şiir ve heykelin buluştuğu yeri tarifleyen dededen miras sözcükler: "Dünya artık ikimizin ortaklığı; şiir de heykel de..." sürekli yatay bir zeminde yerden 50 cm. yükseklikte mekânı dolaşarak sergiyi tümleyen bir cümle. Kullanılan delikli tel malzeme; nesneyi, sıradan ve gündelik olanı ve etrafımızı saran bir örtü olarak sergiye hâkim. Bir çalışmada kullandığım beton malzeme üzerinde boşlukta yer alan sözcükler ise tam yitirilirken yeniden inşa edilene işaret etmekte. Ağır malzeme hafifleşirken, hafif olan ağırlaşmakta...

Serginizdeki eserlerin üretim sürecini karantina, kapatılma eylemiyle ilişkilendiriyorsunuz...

Sanatın üretim süreci ile kapat(ıl)ma eylemi arasında ilişkisi kuruluyor bu sergide. Sanat yapıtının aura'sını sorgularken, sanatçının üretim süreci de karantina ile eşleştiriliyor. Sergide yer alan daktilo imgesi, sürekli şiir yazarak yaşamını sürdüren ve kapatılma ile yazın üretimini sürdürüne işaret ederken; sergide tam da daktilonun karşısında yer alan, "Corona Radiata", günümüzün dijitalleşen dünyasında güncel olarak yaşanan karantina süreçleriyle de ilişkilenecek bireyin kodlanarak sistemde varoluşuna işaret etmekte. Beynimizin de önemli bir noktasını işaret eden bu çalışma el, beyin, beden, birey, kodlanma, sinir sistemi, yeni normal, sistem ilişkileri üzerinden bir merkezden yayılan (radiate) ve çoğul bir tehdite dönüşen yeni bir sorgulama alanı açıyor. Ve yine "çevren"e baktığında görünen gerçeklik olarak yitirilen ufuk çizgisi ile, gerçek olanın çevrendeki yerini yeniden inşa ediyor.

Edip Cansever'in "Yok mu Var?" şiirinden de alıntılar ile görsel ve poetik bir sergi kurgusunu izleyiciye sunuyorsunuz. Serginin şiirle ilişkisini nasıl kurguladınız?

Telden üretilmiş bir tuval üzerine, telden dikilerek elde edilmiş sözcükler... Şiirin tamamını bulamadığımız bir çalışma aslında, yitirilen sözcükler mevcut bu çalışmada. Burada kavram, iki boyut ve üçüncü boyut ile yeniden sözcükler ile inşa edilen bir heykelden söz etmek mümkün. Sergide yer alan yazılı çalışmalardan bir diğeri "Yer-siz'de, İlhan Berk'ten ödünç alınmış tümce, tam da burada yeniden kuruyor kendisini, sözcüklerin meselesi ile nesneyi saran yer'e, yerden yükselen bakışa yönelmeyi dikte ediyor. Ve dedemden bana miras kalan şiirin

içerisinden seçtiğim cümlelerin şiir ve heykel ile ortaklaşan bir dünyanın keşişiminde birleşiyor serginin yatay düzlemi. Ve yazma eyleminin gerçekleşmediği daktilo ile belki de sergideki tüm yazın yok ediliyor.

Serginin Mongeri Binası'nın tarihî dokusuyla uygun olarak hazırlanan kurgusunu nasıl yaptınız?

Kesme, dikme ve birleştirmenin teknik olarak uygulandığı bu çalışmalarda görünen pırlıtlı tel dokusu; Mongeri Binası'nın dokusuna eklemlenmeye çalışırken, çalışmaların izleyici algısını tersyüz eden yaklaşım biçimi ile bir yandan da tarihî dokuyu yerinden etmeye çalışmakta. İzleyicinin bakışı karşısında, tavandan sarkan, tarihî doku ile örtüşecek görkemli bir avizeye dönüşecek olan "Aura"sını yansıtmayan bir sanat yapıtına dönüşüyor. Duvarda yer alan birbirinin yansıması olan iki ayna; mekânsallık bağlamında o yere ait olacak iken yansımasında oluşan saçaklanmalar ile yerinden edilmekte... Ve zeminde yer alan "Yer-siz" isimli çalışma, galeri mekânının zemininde yer alan 30x30 cm. ölçülerinde mermer üzerine yerleştirilmiş 30x30x2 cm. ölçülerinde beton malzeme ile yer'e ait olan ve olmayan arasındaki ilişkiyi de sorgulatır. Ve "Yük" isimli çalışma galeri mekânının zemininden yükselerek, mekânı yerden tavana (yer ile gök arasında) doğru hafifletir. Tüm bu bağlamlar ile sergi heykel, metin, beden, nesne, yer, yer ve gök arasında bir yerlerde gezinmeye, çevrene bakmaya davet ediyor. **MS**

Bozlu Art Project Mongeri Binası /
<https://www.bozluartproject.com/>
Bitiş tarihi: 14 Ağustos 2021

Milliyet SANAT | AĞUSTOS 2021